

NOTÍCIES EXTERIORS

Butlletí d'informacions econòmiques internacionals

Núm. 85

15 de març 2016

SECTORIAL

CRISI EN EL SECTOR LLETER

Al llarg dels darrers mesos s'han anat produint diferents notícies al voltant de la crisi de mercat del sector lleter. Una crisi que té una dimensió mundial i que afecta de manera determinant tots els EM de la UE, en alguns casos de manera determinant. Les autoritats europees han intentat apaivagar aquesta crisi en els diferents Consells de Ministres d'Agricultura, des de la Comissió Europea i també des del món acadèmic. Per la importància d'algunes propostes o fets es destaquen alguns articles o jornades.

Perspectives 2016

En un article [d'AHDB dairy](#) (interprofessional anglesa) s'assenyalaven els factors de la crisi de preus en els sector lleter i s'exposaven quins havien de ser els elements que s'havien de millorar.

L'any passat la crisi de preus mundial va tornar a sorgir amb virulència, després de la crisi de preus del 2007/08. Durant cinc anys la producció mundial va augmentar a un ritme del 2% anual acumulatiu. En paral·lel i l'estiu del 2014, Rússia va tancar el seu mercat interior, i a continuació també la Xina va entrar en una desacceleració econòmica (i també canvia la seva política envers les importacions de llet) i va desaparèixer un important volum de demanda. Com a conseqüència, van augmentar els estocs mundials, en part pel producte no venut i en part també per l'augment de la producció, que intenta pal·liar els seus problemes de liquiditat amb una disminució dels preus.

Per tant, la seva recepta per superar la crisi consisteix en:

- La reducció de la producció mundial de llet
- La disminució dels excedents
- I l'augment de la demanda mundial

Instruments per desencallar la crisi

A finals del mes de gener el Grup Popular europeu va fer un seminari amb la participació d'experts, parlamentaris i del comissari d'Agricultura per trobar instruments que permetin sortir de la crisi actual del sector lleter. El comissari, en els seu parlament, demanava que fossin instruments innovadors perquè els que s'havien utilitzat fins ara no havien donat resultats. També va considerar, igual que d'altres veus autoritzades, que no es preveu la sortida de la crisi fins al segon semestre del 2016.

Els experts en general van estar d'acord en les causes d'aquesta crisi. Que la liberalització de les quotes lleteres a Europa es fa en un moment de volatilitat dels preus en l'àmbit mundial acompanyada en alguns països per l'increment de la productivitat i, per tant, de la producció.

Algunes de les propostes presentades s'alineen amb polítiques més liberals (Ludwig Theuvsen):

- Instaurar un sistema d'assegurances de marges econòmics dels preus de la llet. És un sistema que funciona als EUA, però es desconeixen els resultats que podria donar la implementació d'aquesta mesura a la UE
- Millorar la PAC (suport financer a estàndards de sostenibilitat) i el dret sobre la competència (disminució de la pressió monopolística de la distribució).
- No a la regulació de la quantitat de llet produïda a la UE o a incrementar els preus d'intervenció.

En canvi, les propostes presentades per Aurélie Trouvé tenen una visió més continuïsta:

- Reforçar les organitzacions de productors en els EM amb una forta implementació de les indústries privades.
 - Amb suport financer
 - Amb normativa nacional més forta i una normativa europea més relaxada.
- Desenvolupament de fons mutuels a través del II Pilar.
- Reforçar la transparència amb relació a les dades econòmiques de les explotacions.
- A favor d'alguna intervenció en cas de crisi (com la congelació de les quotes de productors o estimular-ne la reducció)

<http://www.eppgroup.eu/event/Hearing%3A-The-future-of-the-European-milk-sector->

Posar fi a la crisi làctia europea

En aquest cas un *think tank* europeu, Farm Europe, va publicar a finals de febrer els elements necessaris per superar la crisi europea.

En primer lloc assenyala que 500 milions d'euros no poden retirar del mercat 2-2,5 milions de tones de llet d'excedent. Aquesta quantitat correspon a la suma distribuïda per la UE entre els EM a finals de l'any passat per superar la crisi dels mercats comunitaris, que majoritàriament va ser destinada al sector lleter (en menor mesura, al porc i a les fruites i hortalisses). A continuació assenyala el perquè de l'augment de la producció europea: els agricultors es veuen pressionats per intentar pal·liar la disminució dels ingressos derivats d'un preu molt baix (espiral descendent). Però també assegura que molts agricultors seran expulsats del sistema tot i les previsions de millora del mercat.

Farm Europe considera que s'ha de continuar amb dues de les mesures previstes a l'OCM (Organització Comuna de Mercat), és a dir, emmagatzematge privat i mesures de promoció. Aquesta darrera hauria de ser "dinàmica", és a dir, finançada per un fons de crèdit a les exportacions. Aquestes mesures no serien suficients i en proposa una altra de més innovadora:

- Aprimar de manera temporal i limitada la producció per recuperar el mercat comunitari. Aquesta estratègia aturaria la denominada "espiral descendent". La mesura hauria de ser prioritàriament dirigida als ramaders, que s'hi acollirien de manera voluntària (el referent dels ramaders seria la producció de l'any anterior).
- Els administradors de la mesura serien bé les OP (organitzacions de productors) o bé les indústries làcties, que assegurarien que s'ha fet la reducció i que la producció de llet no ha estat traspasada a un altre ramader.

Des de l'àmbit de les institucions comunitàries, es reconeix la preocupació sobre la crisi de mercat (i també del porc i de la fruita i hortalisses), i en el Consell de Ministres d'Agricultura del mes de març s'arbitren mesures consensuades per sortir-ne. Més concretament i en el sector de la llet, aquestes mesures aprovades són:

- Regulació voluntària i temporal de la producció làctia.
- Augment temporal dels ajuts d'Estat (màxim de 15.000 €/explotació).

- Duplicar el volum de compres d'intervenció: fins a 218.000 tones de llet en pols i 100.000 tones de mantega
- Creació d'un grup de treball sobre la qüestió, que presentarà les conclusions a la tardor.

AVIRAM: la indústria mundial es recuperarà el 2016

El *consulting* Rabobank ha publicat les [seves previsions](#) per a la indústria avícola mundial per a aquest any 2016. Se'n preveu una recuperació impulsada per factors com el creixement de la demanda, la moderació del volum d'oferta als EUA, la Xina, Tailàndia i Europa, i l'augment dels preus de la carn vermella. La influència aviària continuarà afectant algunes zones de producció que poden repercutir en l'evolució de la indústria global. Els preus, que van patir una davallada a finals del 2015, es preveu que es recuperin tret que els factors sanitaris o canviaris modifiquen aquestes expectatives.

Per Rabobank, el factor més important continuarà essent el comportament de l'oferta asiàtica i preveu una reducció de la producció especialment a la Xina, però també a Tailàndia i Corea, visible el segon semestre del 2016.

Els brots d'influença aviària poden afectar novament els principals països exportadors i, a curt termini, la consultora assenyala que els països guanyadors seran el Brasil i Tailàndia. Tot i així, nous països exportadors s'incorporen al mercat mundial (Malàisia, Rússia i Ucraïna ja tenen autorització per exportar als principals mercats consumidors). En paral·lel, la volatilitat canviària en alguns dels països exportadors/importadors podrà afectar els esdeveniments del mercat mundial.

També l'USDA ha fet públiques les [seves estimacions](#), en aquest cas només per a la UE 28, i també són positives. En concret, s'espera un augment de la producció per a aquest any 2016 d'un 1,5% amb relació a l'any passat. França, Polònia i el Regne Unit lideraran aquest augment; Alemanya es mantindrà estable i per a Espanya s'espera una lleugera disminució de la producció pressionada per uns marges econòmics en disminució. Amb relació al comerç, en el cas de les importacions, es mantindran estables i només s'espera un canvi quant a l'origen: les importacions brasileres seran desplaçades lleugerament per les ucraïneses; les exportacions s'espera que superin les decebedores xifres del 2015 i augmentin lleugerament (2,6%) aquest any, liderades per França. Finalment, el consum *per capita* també s'espera que augmenti lleugerament ja que és una carn més competitiva davant les carns vermelles i perquè la situació econòmica de les famílies tampoc és gaire positiva.

Indústria alimentària: produir productes més saludables

Vint-i-dos EM, Noruega i Suïssa, amb representants polítics i del sector privat, van celebrar una conferència sota l'emparedat Presidència holandesa, i en acabar anunciaven la voluntat de millorar la qualitat dels aliments. S'entén com una millora de la salut humana tot reduint (de manera voluntària) els sucres, la sal i els greixos saturats incorporats als productes alimentaris transformats.

La voluntat de la presidència holandesa és introduir aquest tema en els Consells formals i informals d'aquest semestre. Es tractaria de confeccionar un [full de ruta](#) entre representants publicoprivats per tal d'arribar a acords assolibles per a totes les parts. La *Food Drink Europe* considera que aquests esforços es fan de manera individual en cada EM, però que es fa necessària la coordinació comunitària tenint en compte el context local, els hàbit dels països i les preferències dels consumidors. D'altres representants opinen que els acords *voluntaris* tenen poc futur, que les reduccions d'ingredients en alguns casos (sucres) són insignificants i que són necessàries mesures més contundents via impostos, educació nutricional, reducció de l'accessibilitat a aliments poc saludables etc.

<http://gastronomiaycia.republica.com/2016/02/23/la-industria-alimentaria-acuerda-con-la-ue-mejorar-la-calidad-de-los-alimentos/>

HORITZONTAL

FAO: l'índex de preus dels aliments de febrer 2016

La FAO ha publicat el seu [índex d'aliments del mes de febrer](#), que s'ha mantingut estable amb relació al del mes de gener però que ha disminuït un 14,5% amb relació al mes de febrer del 2015.

Per subsectors, en el del olis vegetals s'ha produït la variació més alta (+8,1%) amb relació als del mes anterior a causa de l'escassetat dels olis de palma i de soja. El subsector de la carn globalment també s'ha mantingut estable respecte al mes de gener però amb augments en boví i porc i disminucions d'oví i de les aus. L'escassetat de l'oferta mundial del boví (principalment a Austràlia i els EUA) i el sosteniment de la de porc amb les mesures d'emmagatzematge privat a la UE han facilitat el bon comportament, al contrari que en l'oví (excés d'oferta).

Els preus dels cereals han continuat la tendència baixista i són ja un 13,6% inferiors als del febrer de l'any 2015. Una tendència similar presenta el subíndex dels productes lactis, que disminueix novament un 2,1% amb relació al mes de gener d'enguany.

TTIP: 12ª ronda de negociacions

El 22 de febrer s'iniciava la [12ª Ronda de Negociacions del TTIP](#) a Brussel·les. Es considera que va ser la darrera ronda on es negociava el que havia de ser la matèria d'acords (elements que han d'entrar a formar part de l'acord) abans de passar a la fase de concessions entre ambdós blocs.

D'altra banda, la Comissió també va presentar la seva proposta amb relació al Tribunal d'Arbitratge. La proposta comunitària seria la creació d'un "tribunal multilateral per als inversors de tots els tractats comercials del futur". Aquesta nova proposta d'arbitratge de resolucions de disputes entre Estat i inversor (ISDS, la sigla en anglès) té unes característiques diferents dels actuals òrgans de resolucions de conflicte: és un òrgan permanent, transparent (quant a membres), format per jutges independents i públics amb una formació específica i amb possibilitat d'apel·lació a un òrgan superior (del tipus OMC).

TTIP: continua la polèmica a Europa

En paral·lel a les negociacions entre la UE i els EUA de l'Acord Transatlàntic de Comerç i Inversió (TTIP, en abreviatura anglesa), en alguns països continuen les polèmiques envers aquesta negociació. França i Alemanya són dos dels EM més bel·ligerants.

En el cas d'Alemanya, el Consell Alemany de Medi Ambient que assessora el govern ha publicat un [informe](#) sobre l'impacte possible de l'acord entre ambdós blocs comercials en el medi ambient i també per a la democràcia.

Entre d'altres objectius, l'acord pretén harmonitzar la reglamentació dels dos blocs quant a medi ambient, protecció del consumidor i regulacions tècniques. En aquest sentit fa una sèrie de recomanacions per assegurar-se que l'acord no reduirà les normes de protecció del medi ambient i també per solucionar el mètode per avaluar riscos, ja que els dos blocs tenen diferents enfocaments de procediment envers la incertesa científica. Recomana també la transparència en les negociacions i es congratula de la nova proposta comunitària amb relació al Tribunal d'Arbitratge.

A França durant el mes de febrer també s'ha realitzat un debat al voltant del TTIP, del qual consideren que pot tenir impacte negatiu sobre dos sectors clau a França: l'agricultura i l'acer. En el cas de l'agricultura, l'impacte serà negatiu per a les petites i mitjanes empreses. Per sectors pot tenir un efecte neutre pel que fa als cereals i positiu en el cas de la llet, però en el sector de la

carn impactarà de manera negativa. Especialment en el cas del boví de carn, que amb l'augment previsible de les importacions pot afectar la competitivitat del sector a França. Però segons [l'informe](#) de *World Trade Institute*, globalment l'acord per a França seria positiu (+0,3% el PIB anual), reduiria els preus interiors per la desaparició de barreres aranzelàries i augmentaria les seves exportacions un 23%.

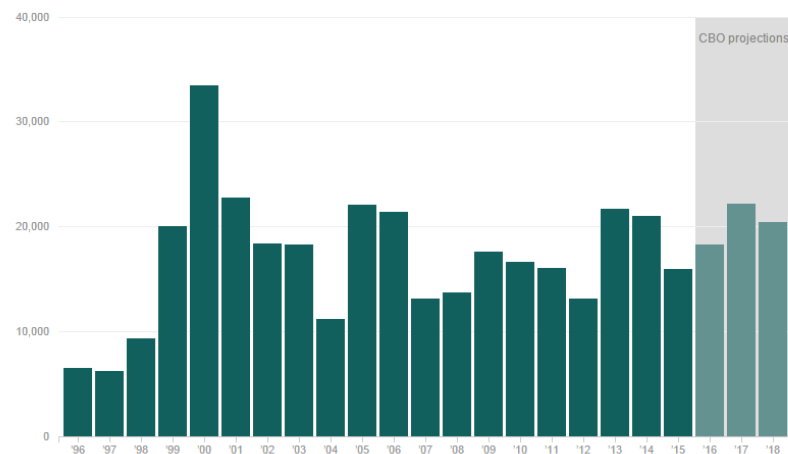
<http://www.euractiv.fr/section/agriculture-alimentation/news/le-ttip-preoccupe-la-filiere-agricole-francaise/>

El creixement dels subsidis dels EUA amb la nova Farm Bill

La NPR és una cadena de notícies independent americana que ha publicat un article crític sobre les subvencions americanes a la seva agricultura. Tal com s'observa en el gràfic que acompanya la notícia, les subvencions “perseveren i augmenten”.

Farmers Get Just As Much Money Under New Farm Bill

Farm income stabilization subsidies, in 2012 dollars

Source: Mercatus Center, Congressional Budget Office

Credit: Katie Park and Dan Charles/NPR

En la presentació en el Senat americà de la nova Llei agrària dels EUA (Farm Bill), s'esperava un estalvi als contribuents de 23,3 milers de milions de \$ durant els deu anys següents. Les previsions de l'Oficina de Pressupostos del Congrés, però, estimen que les subvencions totals l'any 2017 seran de 23,9 milers de milions de \$. Unes previsions en augment que es justifiquen per la caiguda dels preus als productors americans per les quals s'atorguen aquestes subvencions.

<http://www.npr.org/sections/thesalt/2016/02/01/465132866/farm-subsidies-persist-and-grow-despite-talk-of-reform?platform=hootsuite>

COMUNITARI

Marc financer plurianual > 2020: primeres propostes de reforma

A finals del mes de gener d'enguany, la Presidència actual de la UE va convocar una Conferència a Amsterdam amb relació al Marc financer plurianual (MFP). S'obria així el que la [Comissaria de Pressupostos](#) va denominar una reflexió amb relació a la despesa actual i futura del pressupost comunitari.

La Comissió Europea té l'obligació d'obrir aquest debat sobre la revisió a mitjà termini de l'MFP aquest any; no hi ha cap termini legal per adoptar-la però sí per presentar-la, l'1 de gener del 2018.

Aquesta reflexió, segons la comissària, "inspirarà" el nou marc financer post 2020. Un nou marc financer que cercarà l'equilibri entre "les dues escoles" que inspiren els treballs actuals i futurs: la del canvi radical en l'actual estructura pressupostària, o la que aposta per conservar l'actual equilibri del pressupost i opta per millores graduals.

La comissària considera que la reflexió sobre l'actual i el futur MFP haurà de respondre a tres grans grups de preguntes:

- Amb relació a la despesa, reforma (o no) de l'estructura de la despesa i en especial sobre les dues grans àrees de despesa, la PAC (si l'actual reforma afegeix més valor i si el *greening* està en marxa; i d'altra banda si la despesa de la Política de cohesió està ben formulada i equilibrada entre els països destinataris dels fons.
- Un segon grup de preguntes entorn del govern econòmic de la UE: si l'estructura de la despesa reflecteix les necessitats reals de l'economia dels EM, si es podrà centralitzar una major part de finançament a la UE, etc., i si la zona euro necessita una política financera específica.
- Finalment hi ha una reflexió entorn dels *recursos propis*, és a dir, el tipus de finançament del pressupost comunitari.

En aquest context, recordem que la reforma més dràstica de la PAC (any 2003) es va fer en un escenari similar (revisió intermèdia del pressupost i de la PAC). Tot i així alguns experts autoritzats ([Alan Matthews](#)) que darrerament han reflexionat sobre la qüestió entenen que és poc probable que això succeís en aquesta ocasió i és més probable que la possible reforma abasti dues de les preocupacions del comissari d'Agricultura, com són trobar un finançament addicional al Programa sobre l'ocupació, creixement i competitivitat i sobre el Programa de simplificació de la PAC.

<http://english.eu2016.nl/latest/news/2016/01/26/major-brainstorming-session-in-amsterdam-on-eu%E2%80%99s-multiannual-budget>

La política mediambiental de la PAC, qüestionada

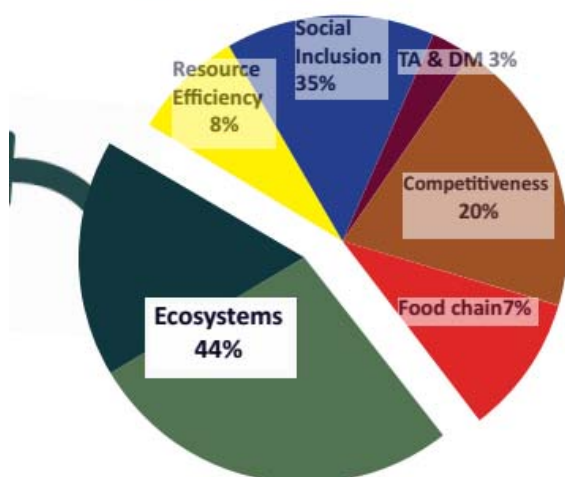
El 8 de febrer l'Oficina Mediambiental Europea (EEB), conjuntament amb *Bird Life International*, va organitzar una conferència entorn de la nova política mediambiental de la UE ([Els nous PDR i l'enverdiment: la veritat oculta](#)). Es tracta de presentar l'anàlisi dels nous plans de PDR (19 en total d'algunes regions o països comunitaris) i la qualitat mediambiental amb relació a temes concrets com l'aigua, el canvi climàtic, el benestar animal, la qualitat de l'aigua i les emissions en l'agricultura.

Segons les [conclusions](#) de la jornada, la millora del medi ambient mitjançant els nous PDR és qüestionable. L'EEB quantifica una disminució de 1.000 milions d'euros de la política global

mediambientalista del període actual amb relació al període 2007-2013 (14 dels països/regions analitzats han disminuït la despesa en medi ambient). D'altra banda, un 80% de les terres de pastura sota el programa Natura 2000 estan en condicions desfavorables i un 10% de les noves emissions de gasos d'efecte hivernacle provenen de l'agricultura. Igualment, es considera que més d'un terç de la despesa es destina a zones amb limitacions especials (ANC) on no existeixen obligacions mediambientals específiques.

RD spending 2014-2020

La Comissió considera que aquestes conclusions han de ser matisades en el sentit que en aquesta nova reforma s'ha introduït en les terres de conreu l'enverdiment (segons les noves notificacions, en un 80% de les terres de conreu); un 15% de la superfície agrícola millorarà la gestió de l'aigua i un 14,3%, la del sòl; un 49% de la despesa dels 118 PDR serà destinada a mesures mediambientals i del clima, que inclou un 16% d'aquests pagaments destinats a les zones amb limitacions específiques, i que per tant preveuen el no-abandonament i el manteniment de la biodiversitat.

<http://www.eeb.org/index.cfm?LinkServID=C27A139B-5056-B741-DBE569DF1728BF14>

Cadena alimentària: informe de la Comissió al Parlament Europeu

La Comissió Europea presentava al Parlament Europeu a finals del mes de gener del 2016 una [comunicació](#) amb relació a "les pràctiques comercials deslleials en la cadena de subministrament alimentari entre empreses". Aquesta comunicació en segueix una altra, presentada l'any 2014, sobre el mateix tema i que recull tots els successos problemàtics en els mercats agraris comunitaris al llarg del 2015 que van afectar negativament els agricultors i la declaració conjunta de set països membres sol·licitant que la Comissió intensifiqués la lluita contra les pràctiques comercials deslleials i proposés una legislació en aquest aspecte.

La comunicació avalua i analitza l'evolució en la pràctica dels dos elements presents ja en la comunicació del 2014 per lluitar contra aquestes pràctiques: a) els marcs reguladors i de compliment existents en els EM, i b) la denominada Iniciativa de la Cadena de Subministraments (ICS) de caràcter voluntari així com les plataformes de la Cadena de Subministraments creades en l'àmbit nacional.

Constata, doncs, que en 20 EM ja existeix una legislació sobre la qüestió que en el cas d'Espanya seria la Llei 12/2013, de mesures per millorar el funcionament de la cadena alimentària, i d'un Codi de Bones Pràctiques Mercantils en la Contractació Alimentària (desembre 2015).

Pel que fa al reconeixement del desenvolupament significatiu de la normativa en alguns EM, assenyala quines són les millores específiques que cal emprendre: una normativa global que afecti tota la cadena de subministrament, algunes pràctiques comercials deslleials que haurien de ser objecte d'una regulació eficaç, la confidencialitat de les denúncies, la coordinació i intercanvi d'informació entre EM, i la visualització que aquestes pràctiques deslleials poden ser investigades i sancionades.

La comunicació reconeix també els punts dèbils de la ICS: no abasta totalment les reclamacions anònimes, no preveu sancions contra les males pràctiques i tampoc un mecanisme d'aplicació satisfactori.

Finalment l'informe conclou que, tot i aquestes propostes de millorar, encara no veu necessària una legislació harmonitzada a escala comunitària.